

Βιβλιοκριτική για τη νέα έκδοση με συγγραφείς τους Γ. Κωστή και Β. Ντακούμη

Η ιστορική διαδρομή του Νοσοκομείου Βόλου

Του
ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ*

ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΒΟΛΟΥ

Συγγραφείς: Γιάννης Κωστής
και Βασίλης Ντακούμης
Έκδόσεις Ηβη, 2015, σελ 460

Η έρευνα του χειρουργού Γιάννη Κωστή και του κοινωνιολόγου Βασίλη Ντακούμη για το Αχιλλοπούλειο Νοσοκομείο Βόλου, από την ίδρυση του το 1903 μέχρι το 2013, είναι εντυπωσιακή. Σε ένα ογκώδες έργο 460 σελίδων, που βασίζεται στη λεπτομερή ελεγχόμενη και επιστημονική ανάλυση των αρχείων του νοσοκομείου, καταγράφονται τα ιατρικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά μιας ιστορικής διαδρομής 110 ετών, που ενδιαφέρει όχι μόνο τους ειδικούς αλλά και την ευρύτερη τοπική κοινωνία. Το νοσηλευτικό έργο και η κοινωνική προσφορά του νοσοκομείου συνυφαίνονται με ιδιαίτερες ιστορικές στιγμές του τόπου, από τους Βαλκανι-

κούς και τους δύο παγκοσμίους πολέμους, την Μικρασιατική Καταστροφή, τη γερμανική κατοχή, τον εμφύλιο και τους σεισμούς στον προηγούμενο αιώνα μέχρι τη σημερινή κοινωνικοοικονομική κρίση.

Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία τμήματα. Στο πρώτο και συντομότερο παρουσιάζονται οι κυριότερες εξελίξεις στην ιατρική επιστήμη από την αρχαία εποχή μέχρι τις μέρες μας και η σχέση εμπιστοσύνης με τους αμφίδρομους συναισθηματικούς δεσμούς που αναπτύσσεται μεταξύ γιατρού και ασθενούς. Στο δεύτερο κεφάλαιο, με τίτλο υγεία και κοινωνία, περιγράφονται οι αλλαγές και το συνακόλουθο υψηλό κόστος ιατρικής περίθαλψης και φαρμακευτικής φροντίδας από την επίθεση του νεοφιλελευθερισμού στο κράτος πρόνοιας, που είχε οικοδομηθεί για τρεις δεκαετίες μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο και αναδεικνύεται η προτεραιότητα που πρέπει να δοθεί στη

διαρκή βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών υγείας. Στο τρίτο και εκτενέστερο κεφάλαιο καταγράφεται αναλυτικά η πορεία του νοσοκομείου μέσα από λεπτομερή στατιστικά στοιχεία και τις μαρτυρίες πέντε προέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου, που μοιράσθηκαν τις εμπειρίες τους με τους συγγραφείς. Τέλος σε ένα παράρτημα του βιβλίου παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας με τις κατηγοριοποιήσεις των ασθενών ανά φύλο, ηλικία, οικογενειακή κατάσταση, επάγγελμα, τόπο καταγωγής και διαμονής, πάθηση, χρόνο νοσηλείας, ποσοστά θνησιμότητας κλπ.

Το Νοσοκομείο Βόλου ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1903 από δωρεά του εκ Τσαγκαράδας ευεργέτη Ευάγγελου Αχιλλοπούλου και λειτουργήσε αρχικά με 28 κλίνες της μοναδικής τότε παθολογικής κλινικής. Καθώς στο παθολογικό τμήμα προστέθηκε το 1908 το χειρουργικό και με την πάροδο

του χρόνου το νοσοκομείο εμπλουτίστηκε και με άλλες ειδικότητες, ο συνολικός αριθμός των νοσηλευθέντων στην 110ετή περίοδο που αναλύεται, ανήλθε σε 102.951 άτομα, κυμαινόμενα από τα 353 που έτυχαν ιατρικής περίθαλψης το 1905, οπότε σώζονται τα πρώτα στατιστικά στοιχεία, μέχρι τις 23.917, που νοσηλεύθηκαν το 2013. Το νοσηλευτικό έργο του νοσοκομείου αυξήθηκε δραματικά στις περιόδους των βαλκανικών πολέμων, της μικρασιατικής καταστροφής και της γερμανικής κατοχής με την καταπολέμηση των επιδημιών της ελονοσίας, της φυματίωσης και της πείνας.

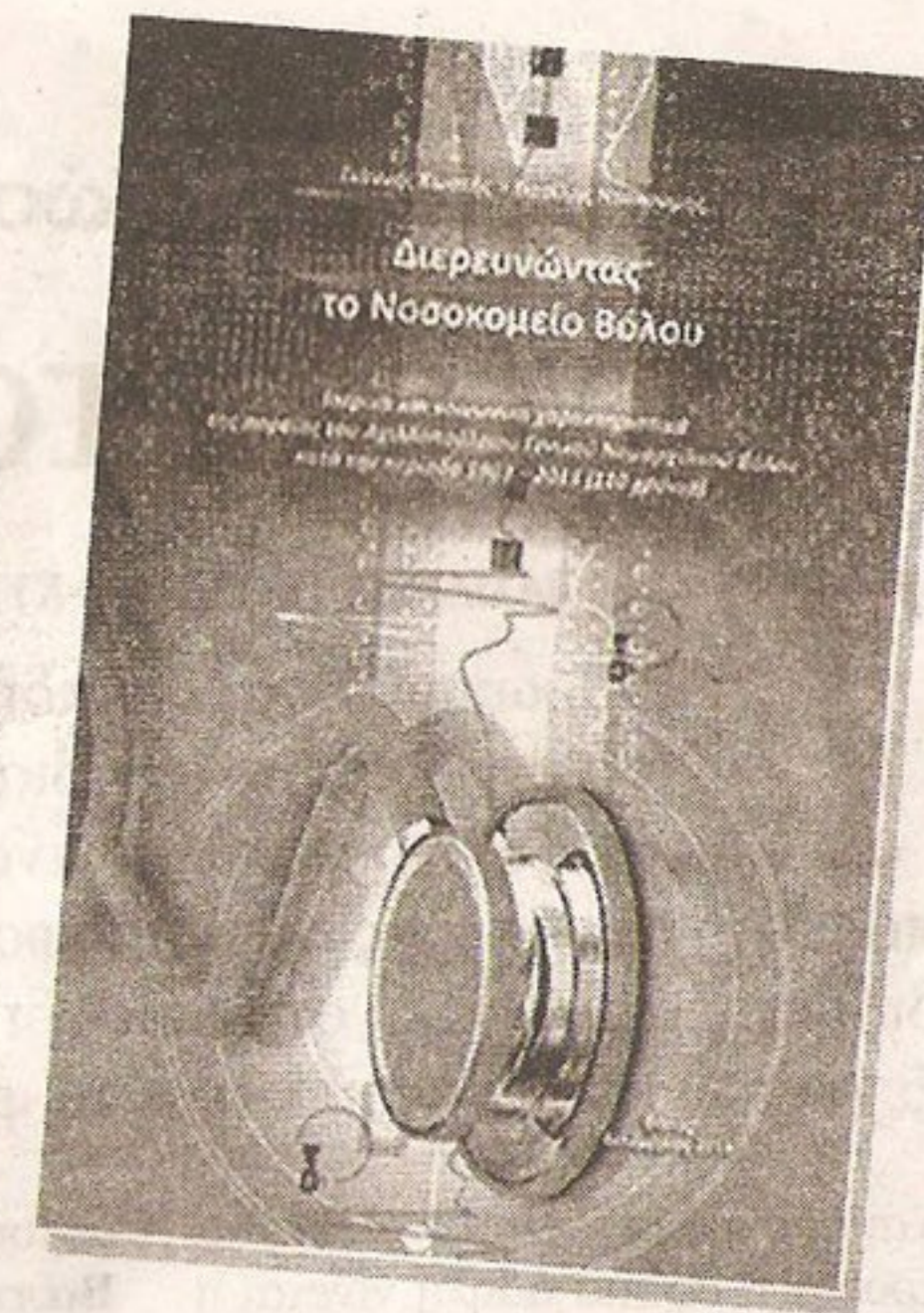
Οι γυναίκες ασθενείς υπερτερούν των ανδρών μόνο μετά το 1935 (58%), για να σταθεροποιηθούν στο 51% το 2013, ο μέσος όρος ηλικίας των ασθενών αυξάνεται σταδιακά στα 55.4 χρόνια το 2013, ο μέσος χρόνος νοσηλείας μειώνεται σταθερά στις 2.3 ημέρες και η θνητότητα των ασθενών

πέφτει εντυπωσιακά στο 1.8% το 2013.

Τα μητρώα του νοσοκομείου καταγράφουν επίσης τον περιορισμό των λοιμωδών νόσων, αλλά και αύξηση της νοσηλείας για καρκίνο.

Αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα/αποδοτικότητα λειτουργίας του νοσοκομείου οι συγγραφείς διαπιστώνουν ότι τα τμήματα του νοσοκομείου λειτούργησαν ικανοποιητικά, όταν ήταν στελεχωμένα με επιστημονικά επαρκές προσωπικό και όταν η διοίκηση εξασφάλιζε την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή, ενώ χαρακτηρίζουν το ψηφοποιημένο μητρώο του νοσοκομείου ως ένα πολύτιμο διοικητικό εργαλείο, το οποίο πάντως δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς.

Το βιβλίο κλείνει με το όραμα τους για ένα σύστημα υγείας και πρόνοιας ως κοινωνικό αγαθό, που πρέπει να παρέχεται δωρεάν και ισότιμα σε όλους, με τον άν-

θρώπο και όχι το κέρδος στο επίκεντρο του.

Οι συγγραφείς συνιστούν σε όσους αγωνίζονται για τη βελτίωση του συστήματος υγείας να μην αποθαρρύνονται, όταν η πρόοδος που οραματίζονται είναι καλύτερη των προσδοκιών τους, "γιατί οι μόνοι χαμένοι αγώνες είναι αυτοί που δεν έγιναν ποτέ".

*Ο Αχιλλέας Παπαρσένος είναι πρόεδρος του "Κοινού των Μαγνήτων", του παγκόσμιου σωματίου αποδήμων Μαγνήτων, με έδρα το Βόλο.